Tweede Jaargang. N° 14. 30 cent. per nummer Zondag 1 April 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANKONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024 66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

De toestand op Postgebied
IN DE
Belgische Kolonie Vlaanderen

ANTWERPEN is eene Vlaamsche provincie, telt 1 miljoen 100 duizend inwoners en bezit:
55 postontvangerijen;
41 onderontvangerijen;
36 overdrachtkantoren.

NAMEN is eene Waalsche provincie, telt 360 duizend inwoners (dus 1/3 van de bevolking der provincie Antwerpen) en bezit:
65 postontvangerijen;
72 onderontvangerijen;
33 overdrachtkantoren.
dus 38 postinrichtingen meer, dan de provincie Antwerpen die 3 maal meer inwoners telt.

OOST-VLAANDEREN is eene Vlaamsche provincie, telt 1 miljoen 131 duizend inwoners en bezit:
71 postontvangerijen;
99 onderontvangerijen;
24 overdraagkantoren.

HENEGOUW is een Waalsche provincie, telt 1 miljoen 231 duizend inwoners en bezit:
155 postontvangerijen;
97 onderontvangerijen;
38 overdraagkantoren.
dus 96 postinrichtingen meer, dan de provincie Oost-Vlaanderen.

Opmerkenswaardig is het feit dat deze Waalsche provincie 84 postontvangerijen meer telt dan Oost-Vlaanderen. Elkeen weet dat de postontvangerij de hoogste postinrichting is.

WEST-VLAANDEREN is eene Vlaamsche provincie, telt 887 duizend 860 inwoners en bezit:
66 postontvangerijen;
78 onderontvangerijen;
19 overdraagkantoren.

LUIK is eene Waalsche provincie, telt 866 duizend 770 inwoners en bezit:
101 postontvangerijen;
101 onderontvangerijen;
19 overdraagkantoren.
dus 55 postinrichtingen, waaronder 36 postontvangerijen meer, met eene bevolking van 100 duizend inwoners minder dan West-Vlaanderen.

LIMBURG is eene Vlaamsche provincie, telt nagenoeg 400 duizend inwoners en bezit:
28 postontvangerijen;
34 onderontvangerijen;
31 overdraagkantoren.

LUXEMBURG is eene Waalsche provincie telt 300 duizend inwoners en bezit:
43 postontvangerijen;
39 onderontvangerijen;
27 overdraagkantoren.
dus ongeveer 170 duizend inwoners minder en 16 postinrichtingen meer.

De 4 Vlaamsche provincies dus bezitten 205 postinrichtingen minder (waaronder 144 postontvangerijen en 47 onderontvangerijen) dan de vier Waalsche provincies die in tegendeel 832 duizend inwoners minder tellen dan de Vlaamsche provincies.

De juiste inlichtingen over de arrondissementen (2 Vlaamsche en 1 Waalsch der provincie Brabant) zijn nog niet in mijn bezit. Dat komt wel binnen enkele dagen.

Wilt ge nu per provincie het aantal gemeenten kennen met minder dan 1500 inwoners, waar eene postontvangerij (hoogste postinrichting) bestaat?

Ziehier:
Antwerpen 3, Brabant 3, (Hamine-Mille, Incourt, Jouche, 3 Waalsche gemeenten), West-Vaanderen 3, Oost-Vlaanderen 3, Limburg 2 (Lanklaer en Roclenge s/ Geer), Henegouw 11, Luik 11, Luxemburg 13, Namen 25.

dus 8 in het Vlaamsche gedeelte des lands en 63 in het Waalsche gedeelte.

Hier volgt nu, per provincie, het aantal gemeenten van minstens 7000 inwoners, waar geen postontvangerij bestaat:
Antwerpen 2, Brabant 3, (Koekelberg, St Pieters Leeuw en Woluwe, 3 Vlaamsche gemeenten), West-Vlaanderen 1, Oost-Vlaanderen 1, Henegouw 3, Luik 1, Limburg 0, Luxemburg 0, Namen 0.

Dus 3 in het nadeel van het Vlaamsche gedeelte.

Hebben de Waalsche hoogere beamten uit de middendiensten van het ministerie niet goed voor hun vaderland Wallonië gezorgd?

Zou daar misschien ook weer iets aan te verhelpen zijn door een stukje taalwet? Of hoe?

Staf De Clercq,
Vl. Nat. Volksvertegenwoordiger.

De Oniwapeningscomedie te Genève

Herinnert u het slagwoord onder den oorlog, de leuze waarmee men de honderdduizenden paaide die den dood werden ingedreven: het was de laatste oorlog, eens het Duitsche militarisme verpletterd, dan algemeene ontwapening en eeuwige vrede...

Er is al een zekere moed toe noodig om daar nog te durven aan herinneren...

Het is pas tien jaar geleden, nog geen tien jaar en het syndikaat der vergiftigers, ook de dagbladpers genoemd, is er in geslaagd de geesten der menschen weerom zoo te vergiftigen met haat en wraakgevoelens dat de ontwapeningsvoorstellen van de Sovjets te Genève...

Oh ja, misschien, waarschijnlijk zelfs zijn ook de Sovjets in deze van geen al te beste goedetrouw. Het is, om zeggens, zeker dat ook zij minder gedacht hebben aan de ontwapening dan aan het bespottelijk maken van den Geneefsche Statenbond, te wijzen op de onmacht van deze Bond om wat meer te doen dan te praten.

En iedereen moet toegeven dat Litvinof wonderwel is geslaagd in dat deel van zijn opzet.

Niet alleen wilde men te Genève niets weten van algeheele ontwapening maar zelfs niet van gedeeltelijke.

Frankrijk wil niet ontwapenen te lande... hoe zou het anders Versailles in stand houden? En zonder Versailles is Frankrijk een mogendheid van vijfden of zesden rang.

En Engeland wil niet ontwapenen ter zee... waar bleef zijn wereldheerschappij zonder zijn vloot?

Litvinof stelde voor als beperkte ontwapening:

«Alle tanks en vérdragende kanonnen moeten worden vernield: het overige materiaal kan in de thans bestaande modellen gehandhaafd blijven. Alle vliegtuig-moederschepen moeten onmiddellijk uit de vloten worden verwijderd en voor militaire doeleinden worden onbruikbaar gemaakt. Schepen van meer dan 10.000 ton mogen in het geheel niet meer gebouwd worden. Het maximum-kaliber zal 30.4 c.m. bedragen. Alle vliegtuigen en luchtschepen welke tot het leger behooren moeten ontwapend worden. Staten met meer dan 200 vliegtuigen moeten hun luchtmacht met de helft verminderen, enz., enz....».

Dat was het voorstel van gedeeltelijke ontwapening.

We begrijpen dat de heeren verontwaardigd zijn over het voorstel van Litvinof, dat ze schrijven dat Litvinof een slechten dienst heeft bewezen aan de zaak van den vrede.

De voorstellen van Litvinof laten op het Geneefsche poesjenellenspel 't ruwe licht van den dag en van de waarheid vallen...

De heeren weten allemaal dat er niet ontwapend wordt, dat ze alleen moeten gebaren dat ze ernstig begaan zijn met de zaak van den vrede en dat ze studeeren, studeeren.

Hoelang zullen ze den schijn nog redden?

Hoelang nog zullen ze Duitschland kunnen ontwapend houden als ze zelf niet ontwapenen?

En als de bewapening ook in Duitschland herbegint, waar gaan we dan naartoe?

Een vraag die iedereen moest interesseeren, een bange vraag vol onheil en nood.

Stelt de vraag aan de menschen rondom u: ze interesseert ze niet.

Alleen als de oorlog daar is jammeren de volken.

Maar iets doen om een oorlog te verhinderen, om de voorbereiding ervan onmogelijk te maken, heeft het volk nooit gedaan.

Kijk maar naar onze socialisten.

Kijk maar naar de katholieke democraten.

Voor een eigen Sociale Organisatie

De Vlaamsche beweging vertoont eenzelfde ontwikkelingsgang als zoovele andere nationale bewegingen die in den loop der 19e en het begin der 20e eeuw tot ontluiking, ontwikkeling en voleinding zijn gekomen.

Het begin, hier als elders, was niet veel meer dan een taalbeweging.

Liefde en vereering voor de eigen taal was de drijfveer. Oude taalmonumenten werden opgedolven, de woorden- en spreukenschat verzameld. Ook nieuwe volkslectuur verschijnt in de eigen taal. Het was een beweging van philologen en letterkundigen, een beweging voor liefhebbers van taal en folklore.

Uit deze kern ontwikkelde zich dan, naar de omstandigheden gunstig waren, een meer politiek getinte beweging die ook rechten opeischte voor de volkstaal in de huidige maatschappij.

Maar ook deze politiek-getinte beweging was nog geen nationale beweging.

De inzet van den strijd was nog altijd de taal — niet de natie, niet het Volk zelf.

Maar bij stijgende wasdom en al verder uitbreiding in breedte en diepte ontwikkelde zich dan die taalbeweging tot een nationale beweging.

Wij hier in Vlaanderen leven in de overgangsperiode: tusschenin de taalbeweging en de nationale beweging.

Het activisme was de lauwe Maartnacht, die de knoppen barsten deed en de eerste bloesems bracht.

Best te vergelijken met den uitkomende nu overal op het veld: nog veel doode boomen, velen ook waar reeds nieuw leven te merken is.

Wij die tegen den Vlaamschen zonnemuur van het activisme stonden, wij dragen reeds de bloesems van het nieuwe seizoen.

Maar zelfs wij, die ons reeds bekennen tot de nieuwe periode van het nationalisme, wij dragen nog veelal in ons de sporen van de nog niet volledig afgesloten periode van de taalbeweging.

Ook wij doorvoelen nog veelal niet de nieuwe eischen ons gesteld door onze bekentenis tot het Vlaamsch nationalisme.

Nationalisme ijvert niet voorde taal om de taal, niet voor eigen kultuur om eigen kultuur, niet voor de zelfstandigheid om de zelfstandigheid.

Het nationalisme is begaan om het behoud, de ontwikkeling en de welvaart van de Natie.

Het gezin werkt niet alleen voor de kinderen of niet alleen voor de vrouw of niet alleen voor den man; het werkt niet alleen voor het eten of voor de kleeren of voor de ontspanning of voor de geestelijke ontwikkeling van zijn leden: maar ineen goed geordend gezin werkt men voor ieder lid en voor dat alles — voor de welvaart van allen — tezelvertijd.

Ook wij nationalisten weten reeds dat wij nog voor wat anders interesse moeten hebben dan voor de taal of voor een politiek van taalwetterij nog voor iets anders dan voor «volksontwikkeling» in den engen zin van het woord — we weten dat reeds maar we komen zoo pas uit de taalbeweging en we handelen dan nog te dikwerf of we 't niet wisten omdat we 't nog niet onmiddellijk genoeg doorvoelen.

De welvaart van de Natie, de Vlaamsche Natie, de Vlaamsch- Nederlandsche Natie dat is de inzet van onzen nationalen strijd.

Niet de vrijheid van de Natie alleen, niet de zelfstandigheid alleen. Ook de vrijheid en de zelfstandigheid ook de taal en de **geestelijke ontwikkeling** om de welvaart van de Vlaamsch-Nederlandsche Natie.

En al dieper dringt dat besef door.

We zien reeds het belang van allerlei zelfstandig-Vlaamsche economische en kultureele organismen.

Maar we moeten nog bijleeren: **we laten nog zoo vaak, onbestreden, de sterkste posities aan de vijanden van onze nationale ontvoogding.**

Een van die allersterkste posities DE SOCIALE BEWEGING.

We zijn wij, Vlaamsche nationalisten, tot nog toe te veel blind geweest voor het belang van Vlaamsch- nationale vakbonden, ziekenbonden, pensioenkassen, enz.

Willen we slagen, we hebben ook het volk noodig.

We gelooven niet in de heiligheid van het getal zonder meer: een minderheid moet het altijd doen maar die minderheid moet sterk zijn door de sympathie van de meerderheid.

En dan buiten alle politiek opportunisme om, **we willen zijn een welvarend volk en onze werkende standen inz. de werklieden, de boeren en de middenstanders hebben de verdediging noodig van een sterke sociale organisatie om hun eigen klassebelangen in het algemeen kader van het nationaal belang tot gelding te brengen.**

Maar ook als we politiek tot ons doel willen komen — de zelfstandigheid — hebben we een sociale organisatie noodig.

Een boer voelt in de eerste plaats voor zijn bedrijf en... daar staat de Belgische boerenbond om hem daarbij te helpen.

Er zullen wel boeren zijn met een meer wakkere politieke belangstelling die niettegenstaande hun affiliatie bij den Belgischen boerenbond, over de chemiek en over de plantaardappelen heenzien en over de koppen van de Belgische leiders van hun Belgischen boerenbond: maar de groote massa kijkt over de chemiek niet heen.

Het Vlaamsch-nationalisme, de politiek? Ni vu, ni connu!

En in den grond hebben deze eenvoudigen misschien geenongelijk. Als wij geen belangstelling voelen voor de plantaardappelen, voor de hoppe, voor de veeteelt, kortom voor de stoffelijke welvaart van ons volk dan beteekent dat noch min noch meer dat we nog dilettanten zijn van het nationalisme.

En niet alleen de Vlaamsche boer zit onder de vleugels van een Belgische klokhen, maar ook de Vlaamsche werkman leeft in de schaduw van zijn Belgische sociale organisatie en evenzoo de Vlaamsche middenstanders.

En al deze Belgische organismen, niet alleen sociale maar ook sportieve en andere organismen doen meer voor het in standhouden van het Belgisch eenheidsgevoel dan al de Staatsdiensten te Brussel te zamen.

Ze beletten de Vlaamsche eenvoudigen zich Vlaming en geen Belg te voelen.

Wij, Vlaamsche nationalisten, omdat we ons nationalisme nog niet diep genoeg hebben begrepen, wij leven nog voor een deel buiten de werkelijkheid van elken dag in Vlaanderen.

Wij willen een Vlaamschen Staat bouwen? Best, maar omdezen Staat te dragen moeten we Vlamingen hebben, bewust nationaal-voelende Vlamingen van allerlei bevoegdheid.

We hebben een politieke partij gebouwd: ik zal daar niet kleineerend over spreken. Het was een zwaar stuk werk maar nu de boom er staat levenskrachtig, moet hij voortgroeien en gedijen.

Om dat te verzekeren hebben we meer noodig dan politieke redenaars.

Daartoe behoeven we sociologen van de theorie en de praktijk, behoeven we nijveraars, handelaars, bankiers, syndikalisten, boerenbonders, enz., enz.

Als we die willen ter hand hebben wanneer Vlaanderen ze noodig heeft, dan moeten we die nu verwekken.

Goddank, overal in Vlaamsch-nationale kringen komt men tot het helder besef van wat ons nog ontbreekt.

Had men vijf jaar geleden in een nationalistische vergadering gesproken van een ziekenbond, van een vakbond, van een boerenbond, men zou den redenaar verdwaasd hebben aangekeken.

En dat was begrijppelijk ook: we hadden eerst een nationale doctrine noodig — zoolang we geen nationalisten maar alleen taaldilettanten waren, konden we ook het belang van een eigen sociale organisatie niet vatten.

Nu rijst die belangstelling allerwegen, nu begint men te voelen wat ons ontbreekt.

Het zal een zwaar stuk arbeid zijn — zwaarder nog wellicht dan het vestigen van onze politieke partij.

Maar wemoeten.

Op vele plaatsen van Vlaanderen sloeg men reeds betrouwvol de hand aan het werk, elders bereid men zich voor.

In Aalst hebben ze op dat punt een traditie van vele jaren: nu gaat het voorgoed blijken welk een zegen voor onze nationale beweging de ontwikkeling in het Aalstersche is geweest.

De vrienden van daar stellen dan ook al hunne werkkracht, al hunne ervaring en hunne bescheiden steun ter beschikking van al de afdeelingen die er op wenschen een beroep te doen om bij het aanpakken van deze grootsche taak de helpende hand te bieden.

In de laatste paar jaar werd er wat veel gezeurd over doctrine, doelstelling en dies meer...

We zochten naar nieuw werk.

Dit werk is gevonden: **laten wij er ons aan wijden met al de liefde die we in ons dragen voor ons herlevend volk!**

Fransch - Belgisch Handelsaccoord

De Vlaamsche Textielnijverheid blijft het kind van de rekening.

De «katoenbarons» van Kortrijk en Ronse zijn — trouwens onbewust — goed op weg om Vlaamsche nationalisten te worden.

Ze beklagen zich en met reden over de verpletterende concurrentie die de Fransche textielnijverheid ons hier komt aandoen op de eigen Belgische markt, terwijl de Belgische textielnijverheid in Frankrijk niet binnen kan omdat de Fransche toltarieven zoo hoog zijn dat alle mogelijkheid van concurrentie uitgesloten is.

In een open brief aan de parlementsleden geven de textielfabrikanten van Ronse en Kortrijk enkele cijfers die zeer welsprekend zijn.

Frankrijk levert 62.87 t.h. van den textielinvoer in België en koopt 2.13 t.h. van onzen textiel uitvoer!

Hier de meer gedetailleerde cijfers:

	Invoer uit Frankrijk:	Uitvoer naar Frankrijk:
1921	292 991,000	68,508,000
22	365.781.686	80,356.792
23	478.795 694	132 749 694
24 (8 maand)	456,477,188	98,114.369
27	1,116,670,000	75,705,000

Zal de toestand nu verbeteren?

Onder de bijdragen aan het wetsontwerp komt voor een «Lijst der toegevingen door Frankrijk toegestaan aan het Belgisch-Luxemburgsch economisch Verbond».

In deze lijst komen een heel aantal nummers voor waar verminderingen worden toegestaan aan producten van onze textielnijverheid.

We hebben inlichtingen genomen bij bevoegde fabrikanten en hun gevraagd of de toegestane tariefverlagingen hun het indringen op de Fransche markt mogelijk zouden maken.

Het antwoord was categoriek: Neen.

Misschien is de verbetering voor de jute belangrijk genoeg om concurrentie op op de Fransche markt met Fransche producten voor ons mogelijk te maken.

Maar voor vlasgarens b.v. evenzoo voor vlasweefsels en voor katoenweefsels blijft de toestand, niettegenstaande een zekere verlaging der tarieven, ongewijzigd voor onze nijverheid op de Fransche markt.

En met een bittere glimlach op het wezen zei de fabrikant, bij wie we om inlichtingen waren gegaan: «Ik vroeg u honderd frank voor één sigaar. Gij kocht er natuurlijk geen. Toen speelde ik de royale vent en vroeg er slechts 25 fr. voor. Maar ge koopt er toch nog geene aan die prijs, nietwaar».

Neen, de Fransche markt blijft voor ons gesloten.

De Vlaamsche nijverheid niet eens om haar meening gevraagd.

Minister Hymans had in de Senaat verklaard dat de Belgische onderhandelaars te Parijs in nauwe voeling bleven met de Belgische fabrikanten, dat de voorstellen aan de voornaamste gegadigden werden overgemaakt en onder hen besproken.

De fabrikanten van Ronse en Kortrijk logenstraffen dit en houden staande dat ze niet gehoord werden maar de regeering antwoordde dat zij het «Comité central belge de la laine» had gehoord en dat dit ruim voldoende was.

Inderdaad, wat willen Vlaamsche — alhoewel dan nog door den band franskiljoneerende — fabrikanten gaan tusschenkomen als België de Vlaamsche belangen wil opofferen aan de culture latine?!

Het slot van de nota der regeering is geld waard. Ze schrijft:

«Het is onloochenbaar dat de balans van het ruilverkeer van geweven producten tusschen Frankrijk en de Belgo-Luxemburgsche Economische Unie sluit met een aanzienlijk te kort ten nadeele van ons land. Men ziet echter niet in, hoe men zou kunnen beweren dat het Accoord van 23 Februari dit onevenwicht bekrachtigt. Integendeel, strekt het er toe hetzelve te verbeteren door een dubbele actie in omgekeerden zin: eenerzijds, door de verhooging van het Belgisch tarief; anderzijds door de verlaging van het Fransch tarief».

Zand in de oogen! Verlaging en verhooging zijn niet belangrijk genoeg om veel aan de bestaande toestand te wijzigen, een toestand lijk een zelfstandig Vlaanderen hem geen oogenblik zou dulden

Wij voeren aan textielproducten per jaar in voor één milliard, 746 millioen frank (1.746.051.000); daarvan komt op rekening van Frankrijk één milliard, 116 millioen fr. (1.116.670.000) of 62.87 t.h.

Wij voeren uit om 3 milliard 541 millioen (3.541.855.000) en Frankrijk koopt daarvan om 75 millioen (75.705.000) of 2.13 t.h.

De oorzaak van dezen onduldbaren toestand?

De oorzaak ligt niet bij onze textielnijverheid — op de vreemde markten kloppen we gemakkelijk de Fransche concurrentie want de Fransche fabrikant werkt niet voor een kleine winst.

Alleen op de Fransche markt kunnen we niets omdat de invoerrechten alle concurrentie onmogelijk maken.

De open brief wijst er op dat de toestand niet verbeterd is in de laatste jaren.

De heeren van Kortrijk en Ronse zijn naief.

In hun Open Brief wijzen de fabrikanten er op dat er een voorloopig middel bestaat om Frankrijk zijn overdreven protectionisme af te leeren: de verhooging van ons toltarief in verhouding met het tarief van de concurreerende landen

Er is zelfs nog meer schrijven zij.

«Zelfs zonder dit middel zou ons land nog niet ontwapend staan in deze onderhandelingen met Frankrijk. In den Franschen invoer in ons land komen heel wat artikelen voor die de Belgische huishouding heelemaal niet dringend noodig heeft en waarvan België zou begunstigen. Dit zijn o.m. de zijden en wol-en-zijden weefsels, het fijne laken, breiwerk, weeldestoffen waarvan het import totaal 300 millioen frank te jare bedraagt.

«De verzwaring van de rechten op deze producten evenals op bloemen, reukwerken, fijne wijnen, luxe-autos, enz., is het eenig argument dat de Fransche onderhandelaars tot rede zou kunnen brengen en tot een juist begrip van den toestand».

Wij herhalen, de heeren van Ronse België niet. Een nationale staat zou naar hun klachten hooren. België is de schommelmeid van Frankrijk.

Uit onzen Pijlkoker

Weer nieuwe afdankingen aan het spoor?

Een blad weet te melden dat op de goederentreinen zelfwerkende remmen zouden worden geplaatst en dat deze maatregel voor gevolg zou hebben een nieuwe reeks afdankingen onder het spoorwegpersoneel.

Anseele heeft ons daar een cadeautje gedaan toen hij de spoorwegen liet versjacheren!

—

De vrijheid op zijn Belgisch.

Advokaat Muys, onze Mechelsche partijgenoot, werd voor drie maand geschorst door zijn tuchtraad te Mechelen.

Hij heeft geen bedrog gepleegd... hij deed veel erger. Hij heeft op een meeting te Mechelen een meening verdedigd waarmee de beroeste hersenen van de heeren van den tuchtraad niet akkoord gaan.

Dus besloten de heeren moeten we advokaat Muys gedurende drie maand beletten zijn brood te verdienen.

Is dat niet proper en echt Belgisch.

—

Een ontgoocheling.

Kardinaal Van Roey krijgt hoe langer hoe meer een uitstekende pers in franskiljonië. Hij zal Mgr. Waffelaert nog overtroeven. Voor alle Vlamin-

gen, ook voor de minimalisten, is hij een ontgoocheling.

Wij zijn nog een beetje naief... omdat we het Recht aan onze zijde hebben denken we dat ook onze bisschoppen aan onze zijde moesten staan.

Laten we zorgen dat we ook de Macht bij ons krijgen, dan komen Hunne Hoogwaardigheden ook wel en desnoods op een looppasje.

—

Een merkwaardig stuk.

Zoo noemt het Volksblad van Aalst het verslag van volksvertegenwoordiger Van den Eynde over het amnestievoorstel.

Ja zeker, het is een merkwaardig stuk maar «merkwaardig» heeft hier voor ons een gansch andere beteekenis als voor het Volksblad.

En wat voor ons nog merkwaardiger is... dat Van de Vijvere, Van Dievoet en Rubbens dat karweitje op den rug geschoven hebben van dien braven «peerdemeester».

Vreesden die heeren voor hun ministrabiliteit?

—

Ziekentroost.

Volksvertegenwoordiger Daan Boens schrijft in Vooruit een artikel over De Stijgende Vloed... van het socialisme!

We zullen Daan het affront niet aan doen van te beweren dat hij oogen heeft en niet en ziet, als die uit de vespers.

Hij doet zijn best om den moed er in te houden... maar het is lastig, niet waar Daan, wanneer de chefs tien jaar aan een stuk alle socialistische beginselen in den hoek gezet hebben en wanneer Destrée, republikein par définition voorstelt het genaderecht van den koning uit te breiden om de amnestie-kwestie op te lossen.

Ge zult nog veel artikels moeten schrijven, Daan!

—

Voor nieuwe forten.

Het parlement stemde 30 millioen voor nieuwe forten.

De socialisten stemden tegen... omdat ze in de regeering niet meer zitten.

De katholieke democraten stemden voor omdat ze'r wel in zitten.

Morgen zullen ze voor de kiezers den lof van hun antimilitarisme zingen en het Fransch-Belgisch militair accoord bestrijden... met den mond....

—

Zwakjes.

Sedert drie maand voert Vooruit verwoed campagne voor het werven van nieuwe abonnenten.

Naar ze zelf zeggen, bereikten ze op 22 Maart l.l. het cijfer 1692.

Slappekes, jongens!

De Vl.-Nationale Dag van 1928

De inhuldigingsfeesten te Aalst op 10 Juni a.s. worden zeker de grootste uiting van Vlaamsch-nationaal bewustzijn sedert den wapenstilstand.

Het inhuldigingskomiteit ontving de officieele toetreding van het verbond der Vlaamsch-Hollandsche vereenigingen en verwacht ook die van den Landsbond voor K. Vl. Vrouwen en Meisjes, alsook van het A. K. Vl. Hoogstudentenverbond.

Tientallen muziekmaatschappijen zegden reeds hunne toetreding toe en uit elke gouw van het Vlaamsche land komen er elken dag beloften van medewerking.

Het Inhuldigingskomiteit zal van de gelegenheid gebruik maken om in te richten:

1. Een tentoonstelling van alle boeken, vlugschriften, tijdschriften, enz. sedert 1830 tot heden over en van onze beweging geschreven.

2. Een tentoonstelling van fotos, teekeningen of schilderijen met de koppen van alle Vlaamsche leiders van beteekenis van 1830 tot heden.

Een bijzondere plaats zal worden voorbehouden aan de fotos onzer Vl. aktivisten en frontjongens.

3. Een tentoonstelling met de fotos onzer Vlaamsche Huizen en opnamen van betoogingen en feestelijkheden van den wapenstilstand tot vandaag.

Ten einde deze zoo volledig mogelijk in te richten doen we een beroep op alle afdeelingen, Vlaamsche Huizen, boekerijen, dokumentatieverzamelaars, fotograaf-dilettanten, enz., om ons mede te deelen wat of ze wel zouden willen in gebruik geven voor die gelegenheid.

Het inhuldigingskomiteit staat er voor in dat alles binnen bepaalden tijd en in onbeschadigden toestand kosteloos aan de welwillende uitleeners worde terugbezorgd.

Nationalisme en internationalisme

De mensch is een maatschappelijk wezen. Verschillende vormen van maatschappelijk leven beantwoorden aan deze behoefte, die den mensch zoo bijzonder kenmerkt.

De meest algemeene vorm van het maatschappelijk leven, namelijk de menschheid in haar geheel, is geen samenvatting van millioenen op zich zelf staande individuen, doch de som van georganiseerde groepen, van volkeren, van naties, die op hun beurt ieder een kring vormen van — door gehechtheid aan den geboortegrond, stamverwantschap, gemeenschap van taal, aard en zeden, — vereenigde en samenlevende gezinnen. Evenals het gezinsleven, beantwoordt het bestaan van volken aan de innerlijke noodzakelijkheid van ons maatschappelijk leven.

Het gaat hier over volken, over naties, **niet** over staten. De mensch is wel een maatschappelijk, maar daarom nog geen staatkundig wezen. De geschiedenis der 19e eeuw bracht ons het levende getuigenis, dat «Staat» en «Volk» twee afzonderlijke begrippen zijn, die elkaar niet overal en dus niet noodzakelijk dekken. Het streven naar nationale zelfstandigheid van volken, die binnen dezelfde staatsgrenzen samenwonen, toont reeds afdoende, dat de conflicten tusschen **staten** onderling veelal met nationalisme in den echten zin des woords niets hebben te maken.

De waarheid is, dat eenerzijds, in alle landen de chauvinisten en imperialisten hun onsympathiek streven trachten te bemantelen door er een schijn van sterk nationaal gevoel, van vurig nationalisme aan te geven; en anderzijds, dat sommige echte nationalisten, wanneer zij de volle bevrediging van hun nationale verzuchtingen hebben bereikt, zich gemakkelijk laten medesleepen over de grens van het nationalisme heen, op 't gevaarlijk terrein van de zelfoverschatting en van den grootheidswaanzin. De houding van de Polen en de Tsjechen, na den wapenstilstand, heeft nog eens het droevig bewijs geleverd, dat volken, die lang onder verdrukking hebben geleden en in het nationalisme de kracht vonden, om zich vrij te maken, zich gemakkelijk laten verleiden, om op hun beurt de rol van verdrukkers te spelen.

Doch daaruit volgt niet, dat alle nationalisme in den grond chauvinisme of imperialisme is, of dat in een later stadium onvermijdelijk moet worden. Toen Nederland dood bleef voor de verlokkende stem van de vredes-fabrikanten te Versailles en ondubbelzinnig alle gebiedsuitbreiding ten koste van het verslagen en weerlooze Duitschland van de hand wees; toen Denemarken uit eigen beweging afzag van een volksstemming in Duitsche gebieden, die door de Entente daartoe waren aangewezen; toen Vl. nationalisten zich verzetten tegen de plannen der Belgische imperialisten, die streven naar annexatie van Hollandsch grondgebied, en deze Vlamingen zelfs protesteerden tegen de inlijving bij België van Duitsche kantons; toen de Zuid-Afrikaansche nationalisten opkwamen tegen de verkapte annexatie van Duitsch-Zuid West-Afrika, hebben deze kleine volken aan de grooten der aarde getoond, dat er nog echt-nationaal-voelende volken zijn, die de grens vermogen te onderscheiden, waar nationalisme ophoudt en imperialisme begint, de grens tusschen liefde tot het eigen volk en het streven naar heerschappij over andere volken.

Gezond nationalisme is liefde tot eigen volk, welke liefde zich uit in de onderlinge samenwerking van door taal, ras en cultuur verbonden menschen, om ALLE volksgenooten in de gelegnheid te stellen, de volheid van het menschelijk leven, den hoogst mogelijken trap van beschaving te bereiken.

Cultuur en beschaving zijn veel gebruikte en veelal **mis**bruikte woorden. Streven naar meer cultuur, naar hoogere beschaving is: streven naar meer welvaart, meer wetenschap, meer deugd, meer zedelijkheid. In hoogste instantie moet alle beschaving gericht zijn op het **vormen van betere menschen.**

De indeeling van de menschheid in volken is niet kunstmatig. Zij beantwoordt aan een verdeeling van den beschavingsarbeid.

Naarmate men door grondige hervorming van het sociaal en economisch leven, komen zal tot minder sociale onrechtvaardigheid, dus tot een zekere mate van sociale gelijkheid zal duidelijker blijken, dat er een ander gebied is, waar gelijkheid noch mogelijk, noch wenschelijk is: het gebied vanhet innerlijk, menschelijk leven, dat, in tegenstelling met de stoffelijke rijkdommen, onvatbaar is voor een quantitatieve of qualitatieve verdeeling tusschen de menschen onderling.

Het gezag der menschen, de hierarchie in de maatschappij berustend op oorzaken buiten den mensch zelf (geboorte-adel, stoffelijke rijkdom, enz.) is gedoemd te verdwijnen, doch niet om plaats te maken voor een volstrekte gelijkheid vanalle individuën in hun onderlinge betrekkingen.

Het eenig duurzaam gezag, dat feitelijk door alle individuën bewust of onbewust wordt erkend, berust op de **innerlijke** waarde der menschen, op hunne geestelijke, verstandelijke en **vooral op hunne moreele meerderheid.**

Deze meerderheid is geen voorrecht toekomende aan een bepaald volk, aan een bepaalden stand of aan een bepaalde klasse. Door alle tijden, bij alle volkeren en in alle lagen der volksklasse zijn er menschen geweest, die tot de «élite» der menschheid hebben behoord.

Alléén wanneer deze «élite» — bij ieder volk aanwezig — een juist begrip heeft van hare nationale en internationale plichten, en deze ook ten volle vervult, alleen dàn kunnen wij bereiken eene internationale verstandhouding, die ruimte laat niet alleen voor, maar bovendien gevestigd is op een gezond, echt- nationaal leven der verschillende volkeren.

Kath. Vl. Nat. Verbond.

Heden Zaterdag avond, 31 Maart, te 7.30 uur spreekt Adv. HOORNAERT in 't Vlaamsch Huis. Onderwerp:

Waarom wij geen Amnestie bekomen?
Hoe bedriegt België ons?

Iedereen moet vandaag zijn avond vrij houden!

In 't Parlement

Den invloed van M. Allewaert.

Wij lezen in «La Libre Belgique» «Na de redevoering van M. Van de Vyvere spreekt M. Allewaert. Hij wordt in 't geheel niet aanhoord. Te vergeefs eischt den heer voorzitter stilzwijgendheid, maar de «meening» der Kamer is gevormd».

En 't is met zulke demokraten dat de kristene demokratie hare hervormingen moet veroveren!

Kerkelijk nieuws

—

KERKELIJKE KALENDER

Zondag 1 April, Palmenzondag.
Maandag 2, Mis van den dag.
Dinsdag 3 id.
Woensdag 4 id.
Donderdag 5, Witten-Donderdag. V.M.
Vrijdag 6, Goeden-Vrijdag.
Zaterdag 7, Paasch Vigilie.

STADSNIEUWS

—

APOTHEKERSDIENST. —

's Zondags is er maar één apotheek van stad open Apotheker van dienst: Michel Wyffels, Marktstraat.

—

GELD TE BEKOMEN

op vasten eigendom, om huizen te koopen, om te bouwen, om gronden of meerschen te koopen, om handel of nijverheid uit te breiden; alle gewenschte en zeer voordeelige voorwaarden.

Bijzondere voorwaarden voor landbouwers. Inlichtingen kosteloos.

Steeds groote en kleine kapitalen beschikbaar.

Schrijven of zich wenden naar
JULES DENYS,
Wantje Pieterstraat, nr 40, Iseghem.

—

Hebt ge al loten voor den tombola van de Vlaamsche Harmonie op Beloken Paschen?

—

K. V. N. V.

Heden avond komt adv. Hoornaert spreken in 't Vlaamsch Huis. Voor de eerste maal dat we hem te hooren krijgen verwachten we veel volk en naar we vernamen zullen we niet teleurgesteld worden. We roepen dan ook al onze vrienden en leden van K. V. N. V. op om te komen luisteren naar de behandeling en uiteenzetting van de vraagstukken die thans iedereen bezighouden, n. l.:

Waarom bekomen wij geen amnestie? Hoe bedriegt België?

Het zal uiterst interessant zijn; laat deze gelegenheid niet voorbijgaan, breng vrienden of bekenden mee. Allen zijn welkom.

—

Zitting van den Stedelijken raad Vrijdg 30 Maart 1928, om 5 1/2 u. namiddag.

Dagorde:

A. *Openbare zitting.*

1° Ondervraging M. Dewaele nopens het geval in de Brugstraat.

2° Kerkrekening H Hart 1927.

3° Mededeeling. Kasoverzicht.

4° Rekening Nijverheidsschool 1926 1927.

5° Begrootingen: Nijverheidsschool, Vrije Vakschool, Huishoudklas, Borduur en Naai werk, Landbouwschool.

6° Brief gouverneur. Belastingwedden, loonen en pensioenen.

7° Voorstel wijziging belastingreglement op het kalseiden van straten.

8° Goedkeuring roolingspan, openen nieuwe straten

9° Goedkeuring lastenkohier en bestek maken onderaardsche duikers Ameyestraat, Nederweg, enz.

10° Goedkeuring lastenboek en bestek kalseiwerken.

11° Voetpaden.

12° Leening gemeentekrediet. Wijziging bestemming.

13° Landbouwwegen. Beperken vervoer.

14° Overwelven gedeelte der Maneghembeek (aanvraag Ghekiere P. C.)

B. *Geheime zitting.*

15° Vaststellen jaarwedde onderwijzeres aangenomen bewaarschool Boschmolens.

16° Herziening reglement toelagen

17° Politie.

Toekomende week verslag.

—

Ziekenbond.

Waarom zijt ge nog geen lid van den ziekenbond in 't Vlaamsch Huis?

Degelijke bijdragen, groote voordeelen!

Sluit de deur voor het kalf verdronken is, en wordt vandaag nog lid.

—

Tombola.

Is 't met het lotje, dat ge morgen koopen zult dat ge een schoonen prijs wint?

Allo! Nog enkele zijn beschikbaar!

Het Symfonisch Concert van 25 Maart

«Rust Rust». — Deze Vlaamsche spreuk is het orkest van EIGEN LEVEN indachtig. Want telkenmale dat deze keurige symfonie haar concert geeft komt ze af met een nieuw programma. Hetpubliek was talrijk opgekomen om een paar uren echt kunstgenot te smaken.

De derde van de zeven Schubertmarschen, opende de avond. De dirigent belooft ons een volledig Schubert-concert dat beter zal begrepen worden dan het Beethoven-concert, ook door minder ervarenen in kunst.

Heer Vanderschaeve wist het publiek te boeien met de keurige Cavatine van Raff, een werkje vol heerlijke uitdrukking, vrij moeilijk an interpretatie doch niettemin voortreffelijk weergegeven. Eene welverdiende ovatie viel den solist ten deel.

Een Strauss-wals is ook onontbeerlijk voor een fantasie-concert. Ook voor min ontwikkelden werd er gezorgd: de Jubileums-ouverture van Keler Bela, eene opwekkende marsch uit een Weener ballet van Bayer, en eene mazurka van Vollstedt (de vader der Lustige Brüder).

Juffer Bossuyt bracht veel belangstelling teweeg met de **«Fantasie-Ballet»** van den Leuvenschen artist De Bériot.

De Bériot is oud... en van den tand zegt men, doch de conservatoria brengen veelal als opgelegd stuk voor menig: 1e prijs-exaam een De Bériot op het programma!

Vroolijk huppelde de boog over de snaren ondersteund door een grondzang van klarinet en hobo. Na eene meeslepende wals beweging eindigde het ballet in een krachtigPiu animato met forsige boogslagen op dubbelsnaren om in een langgerekte unisson voor het orkest uit te sterven.

Eene krachtige toejuiching viel de soliste te beurt.

Het **Nachtlager van franada** van Conradin Kreutzer was het toppunt voor samenspel en mag welgelukt heeten niettegenstaande de moeilijkheden welke die ouverture bied

In de avondstilte hoort men de opgewekte toonen van den hoorn ondersteund door een tertsakkoord der trompet. Na eene herneming van het vol orkest hoort men het hoofdthema herhalen door de hobo, om in een krachtig brio voor al de instrumenten het motief van den cor te hernemen.

De liederen van Beethoven en Mozart werden niet het minst gewaardeerd en gesmaakt.

Eigen Leven gaat vooruit, tot spijt van wie 't benijdt. En eens te meer is de spreuk van Neerland's dichter waarheid:

Als de wijngaard is gesneden
zijn twijgen worden gesnoeid
dan heeft hij geen kwaad geleden
daar hij des te beter groeit.

—

BURGELIJKE STAND

Geboren:

Georgette Waltenier, d. v. Gerard en Alice Rebry, Meutenhoek.

Robert Loosveld, z. v. Remi en Elisa Perneel, Bellevuestr.

Maria-Th. Maertens, d. v. Joz. en Romanie Hellebuyck, Bellevuestr.

Willy Deblauwe, z. v. Michel en Jul. Vansteenkiste, Rousselstr.

Jozef Normon, z. v. Arth. en Rach. Delaere, Meenenstr.

Frans Huyghe, z. v. Gabr. en Lea Van Kesbeeck, Gr. Markt.

André Decroix, z. v. Cyr. en Maria Plovie, Mandelstr.

Maria-Th. Vanneste, d. v. Gerard en Hélène Vermote, Krekelstr.

Overlijdens:

Maria-Th. Raes, z.b. 81 j. wed. Fr. Tervate.

Frans Huyghe, 10 j. z.v. Gabr. en Lea Van Kesbeeck.

Alle Vlamingen sparen hun centen in hunne eigen inrichtingen.

Voor stortingen of afhalingen elken Zondag van 9 tot 11 uur in 't Vlaamsch Huis.

Het Indexcijfer in Maart

—

Op 15 Maart bedroeg het indexcijfer 806 voor heel het land, tegen 811 op 15 Februari.

Voor de provincie Antwerpen	820
» Antwerpen en omstreken	844
» de provincie Brabant	820
» Brussel en omstreken	855
» West-Vlaanderen	792
» Oost Vlaanderen	798
» Gent en omstreken	805
» Henegouw	830
» de provincie Luik	798
» Luik en omstreken	798
» Limburg	799
» Luxemburg	806
» de provincie Namen	793

LANDDAG TE KESTER

op 6 Mei 1928

Tekst der rondgestuurde Uitnoodigingen:

MIJNHEER DE VOORZITTER,

Wij hebben de eer er Ued. aan te herinneren dat de jaarlijksche Landdag der Vlaamsche Nationalisten, dit jaar voor de 9e maal plaats heeft te Kester, op 6 Mei.

De voorvallen van verleden jaar hebben het bewijs geleverd dat de Belgische overheid den Landdag dood wil!

Wij zijn de meening toegedaan dat de Landdag kan dood gaan, niet door het opzet der Belgische regeering, maar alleen door den wil of liever door het gebrek aan wil van het Vlaamsch-Nationale Vlaanderen.

Op 6 Mei 1928 zal het uitgemaakt worden of het mogelijk blijkt, in 1930, aan de poorten van Brussel zelf, ten aanzien van duizenden vreemdelingen, eene grootsche, machtige, overweldigende betooging in te richten, die alle Belgische machthebbers ten spijt gelden zou als de bewuste en dadenzwangere uiting van ons onverwoestbaar geloof in de nakende Vlaamsch-Nationale eindzege.

Het woord is nu aan de Vlaamsche Nationalisten!

Wij noodigen de vereeniging, waarvan gij voorzitter zijt, DRINGEND uit aanwezig te zijn, op voormelden datum, te 2 uur namiddag in de dorpskom en verzoeken U, hieraangehecht toetredingsbulletijn te willen sturen aan het adres van ondergeteekende.

Met de meeste hoogachting,
STAF DECLERCQ, Vl. N. volksvertegenwoordiger.

N. S. — Het inrichtingskomiteit deelt mede dat er 2000 fr. premies zullen uitgereikt worden, waarvan 200 fr. vooraf aan elke muziekmaatschappij van minstens 20 spelende leden.

Rond de arbeidsongevallen

Een wetsontwerp dat binnenkort in de Kamers zal besproken voorziet o.a. volgende bepalingen:

I.

Wanneer het ongeval een tijdelijke en volkomen ongeschiktheid tot werken heeft veroorzaakt, heeft de getroffene, te rekenen van den dag volgende op het begin der arbeidsongeschiktheid, die uit het ongeval voortvloeit, recht op een dagelijksche vergoeding gelijk aan 50 ten honderd van het gemiddelde dagloon.

Indien, na het verstrijken der eerste zes maand, te rekenen van den dag, bij alinea 1 voorzien, de tijdelijke ongeschiktheid volkomen is, wordt de dagelijksche vergoeding, te rekenen van de zevende maand, gelijk aan de twee derden van het gemiddeld dagloon.

Indien de ongschiktheid voortdurend is of wordt, vervangt een jaarlijksche vergoeding van twee derden, bepaald naar den graad van ongeschiktheid zooals boven gezegd, de tijdelijke vergoeding, te rekenen van den dag, waarop de ongeschiktheid van voortdurende aard is; dit vertrekpunt wordt vastgesteld 't zij bij een overeenkomst der partijen, 't zij bij een eindvonnis.

II.

Vallen ten laste van den ondernemer overeenkomstig de hierna volgende bepalingen, de door het ongeval veroorzaakte medische, heelkundige pharmaceutische verplegingskosten. De kosten betreffende de toestellen voor kunstmatige vervanging van lichaamsdeelen en orthopedische toestellen, waarvan het gebruik noodzakelijk is erkend, vallen ook, tot den datum van het akkoord of de bij artikel 4 voorziene einduitspraak van het gerecht, ten laste van den ondernemer. Een bijkomende vergoeding, die de waarschijnlijke kosten vertegenwoordigt voor het vernieuwen van die toestellen, wordt aan den getroffene verleend; die vergoeding wordt akkoord gaande of bij einduitspraak van het gerecht vastgesteld. Zij mag eventueel worden verhoogd in geval er, overeenkomstig artikel 30, bij een rechtsvordering om herziening, een verergering van het gebrek wordt vastgesteld bij de getroffene. Het deel der bijkomende vergoeding, dat gedurende het tijdsbestek van herziening niet werd uitgegeven, wordt in den loop der maand van het verstrekken van bedoeld tijdsbestek aan de getroffene betaald.

III.

Heeft het ongeval den dood van een getroffene veroorzaakt, dan worden de volgende vergoedingen toegekend:

1. Een som van 500 frank voor begrafeniskosten. De laatste alinea van artikel 5 is van toepassing op deze vergoeding.

2. Aan de(n) echtgenoot(e), een kapitaal vertegenwoordigende de waarde van een lijfrente gelijk aan 25 t.h van het jaarloon.

Aan de wettige kinderen, geboren of ontvangen vóór het ongeval, en aan de onechte vóór het ongeval erkende kinderen, wier vader of moeder is overleden, voor zoover de eenen en de anderen geen 18 jaar oud zijn, een kapitaal vertegenwoordigende de waarde van een lijfrente gelijk aan 10 t.h. van het jaarloon voor elk kind, zonder dat het totaal 30 t.h. van voornoemd loon mag overschrijden.

Aan de kinderen, die onder dezelfde voorwaarden verkeeren, wier vader en moeder overleden zijn en aan de door een arbeidsongeval getroffen moeder niet erkende onechte kinderen, is een kapitaal verschuldigd, als boven berekend, vertegenwoordigende een lijfrente van 15 t.h. van het jaarloon voor elk kind, zonder dat het totaal 45 t.h. mag overschrijden.

Aan vader en moeder van de(n) getroffene, zoo deze jongman is, een kapitaal vertegenwoordigende de waarde van een lijfrente gelijk aan 15 t.h. van het jaarloon, voor een enkel gerechtigde en van 25 t.h. zoo er twee gerechtigden zijn.

IV.

Aan broeders en zusters van de(n) getroffene, die ouders, noch kinderen heeft, indien broeders en zusters van min dan 18 jaar oud zijn een kapitaal vertegenwoordigende de waarde van een lijfrente, per hoofd, gelijk aan 10 t.h. van het jaarloon, zonder dat de totale rente 30 t.h. mag overschrijden.

De getroffene kan eischen dat hoogstens een derde van de waarde der lijfrente hem als kapitaal wordt uitbetaald. De echtgenoot(e) of de familieleden in opgaande lijn kunnen tevens eischen dat hoogstens een derde van het kapitaal bedoeld in de voorlaatste alinea van artikel 6, hun rechtstreeks wordt uitbetaald.

De ondernemers zijn er toe gehouden aan elk hunner onder de toepassing der wet vallende werklieden, leer jongens of beambten, een boekje uit te reiken, waarin namelijk het bedrag van de verleende loonen en uitkeeringen dient vermeld, in den vorm en naar de regels, die zullen worden vastgesteld bij koninklijk besluit, gegeven op advies van de Arbeidsongevallencommissie.

Dit ontwerp bevat nog een aantal andere bepalingen, die wij in het berek van een weekblad niet kunnen aanhalen. De Vlaamsch-Nationale volksvertegenwoordigers beijveren zich van nu af aan om, tijdens de bespreking in de Kamer, hun man te staan en mede te helpen om er het ontwerp, met nog enkele verbeteringen, zoohaast mogelijk door te drijven.

S. D.

Ten voordeele der Oorlogsweezen

Volgend voorstel werd in de Kamer neergelegd:

«Het pensioen der weduwe of der echtgenoote van den overleden of vermisten militair wordt verhoogd met 1080 fr. voor ieder kind beneden de achttien jaar; alle ouderdomsbeperking valt weg wanneer het kind aangedaan is van een lichaamsgebrek, waardoor het voor altijd onbekwaam is in zijn bestaan te voorzien».

Sociale Syndikale

KRONIJK

ISEGHEM

Bij de borstelmakers.

Dinsdag l.l. kwam in Kortrijk de verzoeningsraad bijeen om 'n beslissing te nemen over de klachten door de drie werkersvereenigingen geuit, ten opzichte van de heeren Devoldere en Gheysens, in betrek met de toepassing der laatste overeenkomst.

De zaak van m. Gheysens werd uitgesteld tot Maandag 2 April a.s. M. Devoldere beloofde zich met den text en den geest der overeenkomst nog deze quinzaine in regel te stellen.

De werklieden die dus na de eerstkomende betaling nog meenen klachten te hebben, worden dringend verzocht zich naar het bureel van hun syndikaat te begeven.

—

Bij de textielbewerkers.

Onze vereeniging richtte een vraag naar de firma **Vanwtberghe,** om vergoeding voor slechte grondstof voor het werk 7/4, 2872 dr. 23 sch. insl.45. Tevens werd de terug in voege stelling van het wachturenreglement aangedrongen.

We raden de werklieden dezer firma aan hunne vereeniging meer in te lichten over de bestaande toestanden.

DE LOONEN IN 'T ALGEMEEN

zijn te laag, bijzonder in de streken Roeselaere-Thielt-Iseghem. Twee jaren geleden vroegen wij de patroons om 10 t.h. opslag. Nu vernemen wij dat de socialistische vakbonden hun eischen gaan stellen, 5 fr. per uur voor ongeschoolden, 6 fr. voor vakmannen. De fronters zullen met die eischen spotten schreef «De Ontwaking».

En inderdaad! De fronters spotten, niet met die eischen, maar met m. Dierkens, met «De Ontwaking» en met de socialistische vakbonden, die sinds jaren duizenden textielbewerkers in hun rangen tellen en eerst nu aan de vooravond der verkiezingen, inzien dat de textielbewerkers veel te weinig verdienen. Aldus hebben de socialistische leiders, en de socialistische vakbonden grootelijks schuld aan die lage loonen.

Zouden zij die schuld herstellen? Of is 't alleen een verkiezingsmaneuver?

Als ze hun schuld willen herstellen, dan zullen wij hen daarin zeer behulpzaam zijn. Dat ze beginnen met de samenwerking tusschen de vakbonden te betrachten voor onze textielbewerkers. 't Is een eerste, maar reeds 'n groote stap!

—

Bij de bouwwerklieden

Onze vereeniging drong andermaal bij de patroonsbond aan op het invoege brengen der loonsverhooging van 25 cent. met 8 April a.s.

Aldus zouden de loonen worden : metsers, timmermans 4,00 fr. per uur; dienders 3,25 fr. Deze loonen zijn verre van overdreven, maar veel te laag en we hopen dan ook dat de heeren patroons ons een gunstig antwoord zullen geven.

—

Bij de vlasbewerkers.

Gevolg aan ons aandringen gaven de heeren patroons 5 ctm. en sommigen 10 ctm. opslag. Aldus is voor alle werklieden het rechtmatig loon (ingevolge de algemeene overeenkomst met het kristen syndikaat) bereikt. Wij vragen ons af, waarom niet alle werklieden de buitengewone verhooging mogen ontvangen. De heeren patroons winnen geld als hooi en men zou waarlijk zeggen dat 5 ctm. een stukje van hun ziel is. Is 't op die manier dat al die katholieke menschen de klove tusschen arbeid en kapitaal wenschen weg te nemen?

We dringen verder aan op 'n billijke behandeling!

—

THIELT

Ons antwoord aan de mannen uit het Volkshuis, en ook dat aan Isidorius, heeft hun gesmaakt. Ze schijnen voldaan en zwijgen als doode musschen. We hebben nochtans nog peper in onzen broekzak.

ONZE VOORUITGANG.

Dat we groeien en 'n macht worden valt niet meer te ontkennen.

Toen onze vakvereenigingen gesticht waren, klonk het bij onze tegenstrevers van alle kleur: ze zullen maar drie maanden bestaan. Tot nog toe bestaan we nog, en dagelijks boeken we vooruitgang in al onze afdeelingen bij zooverre dat m. Dierkens zich in «De Ontwaking» van Zondag l.l. afvraagt, hoe dat verstaanbaar is, dat zooveel werklieden zich bij «de fronters» — zegt m. Dierkens — organiseeren.

Zeer eenvoudig, m. Dierkens! Werden de werklieden door de socialistische vakvereenigingen wat minder gefopt, en bestond er in die vereenigingen ernstige werking, hadden die organisaties een degelijke grondslag en hielden ze rekening van de belangen des volks als dusdanig, die talrijke werklieden hadden misschien in de socialistische syndikaten gestaan. Maar nu dat dit alles in uwe vereenigingen niet is, staan ze aaneengesloten in ons Vlaamsch Nationaal vakverbond, en worden ze een macht waarmee socialisten en kapitalisten morgen zullen af te rekenen hebben.

De Wetgeving

over ziekte- en invaliditeitsverzekering in enkele landen

De Nedelandsche wetgeving.

In Nederland bestaat een **invaliditeitswet** welke van 1913 dagteekent maar slechts in 1919, na eerst gewijzigd te zijn, in werking trad.

Ieder arbeider, die den leeftijd van 14 jaar bereikt heeft en in loondienst arbeid verricht, tegen loon van minder dan 1.200 gulden (ongeveer 17.000 frank) per jaar, is verplicht zich te verzekeren, d.w.z. hij moet zich als verzekeringsplichtig aanmelden bij den Raad van Arbeid, binnen welks gebied hij zijn arbeid verricht.

De kosten worden gedragen door de werkgevers en den Staat. De werkgevers moeten een premie betalen, welke verband houdt met de vijf loonkassen waarin de arbeiders zijn ingedeeld. Deze premiebetaling geschiedt door het plakken van rentezegels op een rentekaart, welke aan den arbeider door den Raad van Arbeid wordt uitgereikt. De Staat betaalt jaarlijks een aanzienlijke bijdrage gedurende 75 jaar.

Krachtens de Invaliditeitswet geschieden volgende uitkeeringen:

1. een invaliditeitsrente, als de verzekerde invalied is;

2. een ouderdomsrente, als de verzekerde den leeftijd van 65 jaar heeft bereikt. — Invaliditeits- en ouderdomsrente kunnen door denzelfden verzekerde niet te zamen genoten worden. Hij kan die rente ontvangen, welke de hoogste is.

3. een weduwenrente, als de weduwe van een verzekerden arbeider invalied of 60 jaar oud is.

4. een weezenrente voor kinderen beneden 14 jaar. Weduwen- en weezenrente mogen te zamen niet meer bedragen dan de invaliditeitsrente van den verzekerde zou hebben bedragen.

De hoogte van de uitkeeringen is over het algemeen afhankelijk van 't aantal en het bedrag van de betaalde premiën.

De uitvoering der wet is opgedragen aan de Rijksverzekeringsbank, den Verzekeringsraad en de Raden van Arbeid.

Een tekst van **ziektewet** werd in 1913 gestemd, de wet is evenwel nog niet in werking getreden.

(Uit «Beginselen der Staathuishoudkunde», door Mr Dr Ch. Raaijmakers).

En alles wijst erop dat voorloopig van een werking treden geen sprake is, althans indien wij oordeelen naar hetgeen het laatste Jaarboek (over 1926) van het R. K. Werkliedenverbond over de zaak vermeldt:

«Heel spoedig bleek dat de Minister (de nieuwe — na de regeeringscrisis) op dat terrein dezelfde plannen koesterde als zijn onmiddellijke ambtsvoorganger: invoering n.l. van de ziektewet-Talma, gewijzigd in dezen zin, dat meer ruimte zou worden gelaten aan het particulier initiatief... (later) bereikte ons het gerucht dat een voorontwerp van de Wet tot wijziging der Ziektewet heel spoedig bij den Hoogen Raad van Arbeid zou worden ingediend om advies...

»Het ingediende vóór-ontwerp bracht tevens de bevestiging van een ander gerucht, dat namelijk de Minister danig was gekomen onder den invloed van de actie, van werkgeverszijde in de laatste jaren op dit terrein gevoerd tot het in 't leven roepen van **ondernemingskassen.**

»De meest kenmerkend eigenschappen van het vóór-ontwerp zijn deze:

»1. dat het de ziekteverzekering zal maken tot een chaos;

»2. dat het aan de werkgevers praktisch het grootste deel der zeggenschap over de verzekering toekent.

»Het vóór-ontwerp heet dan ook in alle kringen zeer veel kritiek uitgelokt».

Enkele bijzonderheden over verschillende landen.

Tot voorbereiding op de tiende Conferentie van den Arbeid (1927) had het Arbeidsbureau de verschillende landsbesturen geraadpleegd over hunne bevindingen betreffende **het nut der verplichting.** 28 antwoordden waarvan 22 zich duidelijk ten gunste der verplichting uitspraken. Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland en Zwitserland meenden integendeel dat het ontwerp van overeenkomst moest voorzien: «de inrichting eener doeltreffende organisatie der ziekteverzekering, ofwel door de vrije ofwel door de verplichte verzekering».

Het beheer der kassen is uitsluitend in handen der verzekerden in Rusland, Portugal, Esthland, Letland en bijna uitsluitend in Engeland;

In handen der verzekerden en der werkgevers in Duitschland, Oostenrijk, Griekenland, Hongarië, Lithauen, Luxemburg, Polen, Yugo-Slavië, Tcheco-Slovakije;

In handen van den Staat in Bulgarije en gedeeltelijk in Japan.

Bijdragen worden door de werklieden overal behalve in Rusland betaald;

daarbij door de werkgevers behalve in Rumenië waar het weldra zal geschieden;

terwijl de Staat over 't algemeen niet of enkel voor een gering bedrag geldelijk tusschenkomt.

Voor Vlaanderen's IJzergedenkteeken

—

Het komiteit der Yzerbedevaarten deelt ons den tienden lijst mede. Het algemeen bedrag der ontvangen gelden bedraagt tot hiertoe 158.530,21 fr.

Het is thans een uitgemaakte zaak dat het Yzergedenkteeken meer dan 700,000 fr. zal kosten en dat men in de maand April zal beginnen aan de grondvesten en het voetstuk, die voor de aanstaande Bedevaart, 19 Oogst, moeten voltooid zijn.

Het Komiteit rekent op een **algemeen offensief** van alle Vlaamsche organismen: Vossen, studenten, Vlaamsche meisjes, Vlaamsche studiekringen, enz., om met de komende Paaschdagen de inzamelingen **van huis tot huis** aan te pakken. Reeds werd eene eerste eerelijst afgekondigd van gemeenten die hun plicht deden: 30 op de 900!

Wie nog ten achter is drale niet langer!

Alle inlichtingen kunnen bekomen worden op het sekretariaat, dat alle noodige drukwerken kosteloos ter beschikking stelt der inrichters.

Men schrijve: Cl. De Landtsheer, Groote Kaai, Temsche, postcheck 113.465.

Gedenkt het Bormsfonds

Vlaanderen's Economische Ontwikkeling

in het heden

5. — De Vlaamsche kantnijverheid.

Vlaanderen en Brabant waren van ouds de bakermat van dit kunstig handwerk. Het kantmaken moest bloeien in een streek die vlas van wonderbare fijnheid oplevert en waar de vrouwen steeds een groote vaardigheid voor alle handwerk aan den dag legden. Deze vaardigheid is spreekwoordelijk geworden en houdt zich staande, zelfs in streken waar men opgehouden heeft kant te maken. Zoo heeft de jongste ingevoerde huisindustrie, het handschoennaaien, in de Vlaamsche streek haar beste werksters gevonden. In onze Vlaamsche dichtbevolkte gouwen, waar de boerderijen doorgaans klein, de middelen schaarsch, de rente hoog zijn, is de winst — hoe luttel ook — van vrouw en dochter, als kantwerksters, immer welkom.

Deze redenen zijn voldoende om uit te leggen hoe het mogelijk was dat het kantmaken in Vlaamsch-België nog zoo verspreid is. Men hoort vaak beweren dat deze nijverheid in verval verkeert en vroeger aan veel meer menschen bezigheid gaf dan thans het geval is. Men spreekt, zonder echter eenige geloofwaardige bron aan te halen, van 160,000 werkmeisjes: dit moet erg overdreven zijn. Wat er ook van zij, in 1846 waren er niet meer kantwerksters dan thans. De beroepsoptelling van 1846 geeft er 66.676 op (waarvan 22.028 bedrijvig in kantscholen), de nijverheidsoptelling van 1896 komt tot het cijfer van 47.500, de kantscholen echter niet meegerekend. Doch er ontstond volkomen verplaatsing in die huisindustrie. Het kantmaken is van de steden naar den buiten, ja naar de kleinste plattelandsgemeenten overgegaan. Een handwerk waarmee men na 12 tot 14 uur vermoeienden arbeid een loon van 0,75 fr. tot 1,25 fr. en soms nog veel minder verdient, zal verlaten worden zoodra er gelegenheid bestaat winstgevender arbeid te verrichten. Aan dit feit is het verdwijnen der kantwerksters te Brussel, te Mechelen en te Antwerpen stellig toe te schrijven.

In 1846 vond men talrijke kantwerksters in onze voornaamste Vlaamsche steden. Thans is dat gansch anders, zooals de vergelijking der cijfers van beide optellingen duidelijk aantoont:

Antwerpen	1.505	5
Brussel	2.122	83
Brugge	10.086	3.394
Gent	3.207	10
Mechelen	1.932	12
Leuven	683	34
Kortrijk	3.583	210
St Niklaas	760	21

In 1846 gewaagde de beroepsoptelling van 41.781 kantwerksters in de steden en 20.896 op het platteland; thans mag men zeggen dat die verhouding meer dan omgekeerd is.

In 1896 waren er dus in het Rijk 47.571 kantwerksters, daarvan 25.547 in West-, en 18.199 in Oost-Vlaanderen, of voor twee Vlaamsche provinciën 43.746, ongeveer 92 t.h. van het geheel.

In West-Vlaanderen komt deze huisarbeid overal voor: alleen eenige steden en dorpen aan de kust en aan de Fransche grens ten noorden van Poperinghe, hebben deze kunst verleerd. Men maakt het meest kant in het arrondissement Thielt: 6.597 kantwerksters, of 18.5 t.h. van de gezamenlijke vrouwelijke bevolking leggen zich aldaar toe op dat bedrijf. Dan komen Diksmuide met 3.253 werksters of 12.1 t.h. der vrouwenbevolking en Roeselare met 4.422 of 8.3 t.h. der vrouwen. In het arrondissement Ieperen, waar dit handwerk eens zoo bloeiend was, vind men slechts 2.207 werksters of 4.1 t.h. der vrouwenbevolking. Het arrondissement Brugge eindelijk komt aan het hoofd te staan voor het aantal werkmeisjes, 6.391 of 8.3 t.h. der vrouwenbevolking van het geheele arrondissement.

In Oost-Vlaanderen waar meer fabrieksnijverheid bestaat is het kantmaken minder algemeen. Het land van Aalst komt hier vooraan; in 1896 waren er 8.614 kantwerksters gevestigd, d.i. 12.9 t.h. der vrouwen. Dan komt het arrondissement Dendermonde met 3.767 werksters of 6.5 t.h. der vrouwen. Verder zijn Aalter, Beveren, Temsche, de omstreken van Deinze en van St Niklaas centra waar dit handwerk nog veel beoefend wordt. In de steek van Oudenaarde neemt het speldewerk af, evenals rond Gent en in het Noorden der provincie.

In Brabant verkeert de nijverheid in verval; in 1896 werden 1.419 werksters opgegeven, meest in de dorpen gelegen aan de grens van Oost-Vlaanderen. Zoo was Liedekerke met niet minder dan 689 werkmeisjes aangeteekend.

De provincie Antwerpen heeft nog enkel de stad Turnhout als noemenswaardig centrum der kantindustrie: op 1.701 kantwerksters in de provincie, wonen er 1.562 te Turnhout en 114 te Oud-Turnhout. De Kempische kant schijnt dus voor goed tot het verleden te behooren. Te Lier heeft het borduren op tulle het kantmaken vervangen: 1.219 tullewerksters of borduursters werden in 1896 aangegeven.

De «echte» kant blijft nog steeds een zeer gezocht weeldeartikel en weinige kantsoorten kunnen met de Vlaamsche kant in schoonheid mededingen; de laatste wordt dan ook aan zeer hooge prijzen in de wereldsteden als Brussel, Parijs, Londen en New-York verkocht.

En toch is dit handwerk dat zooveel stiptheid en soms kunstzin vergt een der slechtst betaalde die men kan uitdenken. Men staat verbaasd over de prijzen aan de kantwerksters betaald (deze leveren namelijk alles, werk en garen) en de handelsprijzen die voor hetzelfde artikel geeischt worden. Al de winst wordt «afgeschuimd» door tusschenpersonen in de dorpen, de werkgevers en de handelaars, de «kantfabriekanten» van Brussel, Brugge en Kortrijk. Het schandelijk lage loon wordt nog schier in alle gevallen verminderd en ter neer gedrukt door kwade praktijken als de gedwongen winkelnering (truck-systeem) vanwege de werkgevers.

De achteruitgang der nijverheid in zekere streken is enkel toe te schrijven aan het lage loon.

De uitbuiting waarvan een groot gedeelte onzer landelijke vrouwenbevolking aldus het slachtoffer is, kan grootendeels toegeschreven worden aan de gebrekkige economische inrichting der productie. Bij dit alles voegt zich nog de uitbuiting vanwege de kantscholen — allen kloosters — waar de meisjes van 10 tot 18 jaar het kantmaken «leeren»: de heele opbrengst van hun arbeid, behalve eenige centiemen daags als loon uitgekeerd, komt in den zak der zusterkens terecht.

Dit handwerk dat thans reeds, hoe gebrekkig ook ingericht en hoe weinig winstgevend ook voor de voortbrengsters in onze dorpen, toch een niet te versmaden inkomen oplevert, zou met eene betere inrichting werkelijk een bron van welvaart kunnen worden voor onze Vlaamsche landelijke bevolking.

Daartoe is het eenige middel het weren van tusschenpersonen, de rechtstreeksche verkoop aan den verbruiker. Dit veronderstelt natuurlijk een economische ommekeer in het bestaande, die enkel te verwezenlijken is door meer ontwikkeling bij de kantwerksters en door ernstig bijspringen van wie hier kan helpen: de overheden en de particulieren.

De middelen die ons daartoe het doelmatigst schijnen zijn de volgende: 1. Het inrichten van eene normaal- of modeschool waar men goede leermeesteressen zou kweeken, bekwaam om nieuwe patronen te teekenen en aldus het kunstpeil van het bedrijf te verhoogen. Dit geeft het middel aan de hand om het onderricht van het handwerk aan den invloed van de kloosters te onttrekken. In de voornaamste centra zou men dan scholen inrichten afhangende van de normaalschool. Het spreekt van zelf dat dergelijke normaalschool in het Vlaamsche land, in de kantstreek moet gevestigd zijn. Eenige juffrouwen in de een of andere Fransche «école d'art» gekweekt, zullen nooit bij machte zijn iets aan het bestaande te veranderen. Dergelijke **onpractische** handelwijze, die zoo dikwijls sedert 1830, de staatstusschenkomst in het Vlaamsch economisch leven kenschetste, kan alleen gelden als een schim van ondersteuning, ja als een ware spotternij. Arts de la femme, Fransche komplimenten en... poudre de riz brengen onze Vlaamsche meisjes geen schrede verder.

2. Het verspreiden onder de werkmeisjes van de begrippen van samenwerking welke thans zoo zegevierend zich een weg banen op landbouwgebied. Zooals men thans door cooperatie, op ander gebied, in de steden winkels openhoudt voor het verkoopen van boter, melk, eieren, zou het niet zwaarder vallen, laat ons zeggen voor de 700 kantwerksters van Liedekerke een kantmagazijn in Brussel te openen waar de vruchten van hun arbeid zouden te gelde gemaakt worden — ten bate van de werksters zelven. Een federatie van dergelijke cooperatieven zou licht zelfs winkels kunnen oprichten in steden zooals Parijs of New-York. Met goede inrichting en zaakkundige leiding, — geen philanthropisch gedoe —, zou het kantwerken aan de arbeidsters twee- of driemaal zooveel opbrengen als nu het geval is.

De personen die **nu** met de werkmeisjes in aanraking komen hebben er alle stoffelijk belang bij dat de stijl aan het oude hekken blijve: het zijn de kantscholen en de uitgevers. De vrouwen uit de hoogere standen, die zich tooien met den naarstigen arbeid onzer Vlaamsche meisjes, hebben geen begrip van de weeën waarmee het vervaardigen van het prachtig weefsel soms gepaard gaat. Hoe zouden zij ook! Zij kennen niet eens de taal onzer kantwerksters. De miskenning der taal heeft zeker voor gevolg dat men zich minder met de menschen inlaat, men minder hun grieven kent, men minder hun bestaan in den geest medeleeft. De sympathie blijft uit, en de kantwerksters worden aan hun lot en aan de uitbuiting van gewetenlooze handelaars overgelaten.

Ja, taalbelang is hier weer stoffelijk en sociaal belang.

Rond de pachtovereenkomsten op langen termijn.

Door de Kamerleden Masson, Pierco, Devèze, Sinzot en Poncelet werd volgend voorstel neergelegd in de Kamer:

«De prijs van de huur- en pachtovereenkomsten vóór 1 Januari 1923 gesloten voor een duur van meer dan negen jaar, zal worden verhoogd, indien hij meer dan een vierde lager staat dan de op den dag der aanvraag geschatte huurwaarde van het verhuurde goed.

De verhooging mag de zes zevende van deze waarde niet overschrijden; zij geldt alleen voor de toekomst».

Voor deze die nu aan 10 en 12 zakken per Hectaar verhuren, vinden die Heeren het niet noodig tusschen te komen.

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois

Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen: kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.

Dweils, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.

Het huis gelast zich met herstellingen.

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM: Apotheek LALEMAN.

Van Seven Havelooze en Mietje Pamele

Seven Haveloose en Mietje Pamele waren twee van die stille, eenvoudige brave werkmenschen, van wien niemand en sprak, en die van niemand vele en spraken ook. Zij waren sedert lange jaren getrouwd, hadden zeven kinderen groot geweekt en er vijve naar 't kerkhof gedregen, hadden vele gewrocht, en waren van den disch — doch arm gebleven.

Dat zij van den disch gebleven waren, miek, voor die menschen een soort van edeldom, en een groot deel van hun geluk hier op aarde uit.

Zij hadden gewrocht en geslaafd, elk van zijnen kant; gewrocht 'lijk mols onder de eerde: zonder ommezien, zonder te weten waar zij gingen uitkomen, voor de dagelijksche zeure brokke brood; gewrocht in hitte en in koude, zonder klagen, zonder dat aardig te vinden, alsof het werk voor hen gemaakt was, alsof zij daar hun gemeten deel in hadden gelijk zij hun deel hadden in regen, sneeuw en zonneschijn.

De Zondag voor die menschen bestond uit drie dingen: geheel den dag op hun beste zijn, — geheel den dag niet moeten werken, — en naar de kerke gaan: Mietje naar de vroegmisse, Seven naar d' Hoogmisse en de vespers. — Een glas bier drinken, in Sevens gedacht, en miek percies wel geen deel van den Zondag, maar kwam er toch wel mede overeen; maar Mietje was zoo bendig en gesparig in 't bedeelen van zijn drinkgeld, dat Seven nooit stijf diepe in het glas en koste kijken. Algelijk 't gebeurde eenen keer, — maar dit blijve onder ons! — dat Seven zooveel glazen te drinken kreeg van de brave liên, dat Mietje als hij t' huis kwam, hem moest helpen of hij en gerochte door zijn avondgebed niet. 's Anderdags 's nuchtends Seven was daar kleene van, en latertijd, hij en hoorde niet geerne dat men die oude koeije uit den dijk haalde.

Met politieke en was Seven noch bezig noch bekend. Een van de aardigste dingen die hij in zijn leven tegen kwam was, als de veldwachter, den eersten keer, Sevens kiesbrief t' huis bracht, en hem uiteendeed dat hij nu ook kiezer was, en zijn woord te zeggen had, zoowel als de boer bij wien hij vrochte, zoowel als de notaris, de dokteur en andere heeren van de plaatse. Dat smeet Seven wel voor veertien dagen uit zijn lood: — wat gaan wij nog al hooren, zei hij tegen Mietje, ik moete nu ook gaan stemmen! — En hij schudde ne keer zijnen ouden grijzen kop, als en hadde hij in geheel die doeninge maar kleene trouwe.

Een zake op de wereld — ja, wij moeten 't eene 'lijk 't ander zeggen — was voor Seven eene felle verergernisse, en 't was van te zien dat rijke vergulde nieweerds hier op aarde zoo gerust en gelukkig hun leven sleten, en overal, tot in de kerke toe, binst hun leven en na hunne dood, zoo zachte neêrgezet en zooveel eere aangedaan wierden. Daar sprak hij somtijds een woord over met zijne vrouwe binst de lange Zondagsche achternoenen. — «Ja, ja, vrouwe, zei Seven, zegt gij maar! De rijke zijn de beste! En als wij hier onze duivel zullen in tween gevrocht hebben, kwestie hoe dat het ginder zal gaan!» — Maar Mietje, die sterk stond in haar leeringe, stopte Seven zijnen mond, met 't voorbeeld van den rijken Vrek, of andere parabels, die zij uit de Sermoenen onthouden hadde. En Seven zweeg.

En alzoo gingen, voor Seven Haveloose en Mietje Pamele, de dagen voorbij, de weken, en maanden en de jaren. En, op zekeren dag, gelijk een bolle, in de trage, die t' enden geloopen, stille staat en omvalt, — Seven en Mietje, t' enden geleefd, bleven in hunne levensbane staan, en gingen dood.

II.

En nu waren Seven en Mietje op weg, in de andere wereld, naar Sinte-Pieters. Onderwege kwamen zij vele wondere dingen tegen waarop hun verstand stille stond. De weg dien zij volgden ging noesch opperwaarts deur de lucht: 't en was geen gaan dat zij deden, 't en was geen vliegen noch rijen ook. — 't Is aardig, zei Seven, 't is alsof mijn voeten op een draairieme stonden die ons naar boven beweegt. — Ja, Seven, zei Mietje, 't is precies alzoo, en bovendien 't gaat schromelijk wel!

Somtijds gingen zij tusschen kleene wolken, zoo wit als sneeuw en zoo zachte als schaapswulle, en tusschen groote blinkende sterren lijk zunnen, die hun, in den tijd, maar 'lijk geblonken soldatenknoppen en schenen. Hier en daar kwamen zij engels tegen, met gouden vlerken, die den hemel op, of naar de aarde neder vlogen. Seven wenschte hun beleefd den goeden dag, en vroeg hun den naasten weg naar Sinte-Pieters; en die Engels wezen hun vriendelijk den weg, al stille blijde monkelen.

— Ja, Mietje, zei hij, 't is al te ziene hoe dat wij ginder gaan gekomen zijn, bij Sinte-Pieter. — Hoe, Seven, zei Mietje, en waarom en zoun wij niet wel gekomen zijn? — Ja, ja, zei Steven, als 't maar nog ne keer al voor de rijken niet en is? — Wilt gij ne keer zwijgen, zei Mietje, maar Seven en had den tijd niet verder nog te spreken: al met eens was hunne reize t'enden, en zij stonden daar aan de poorte van een kostelijk paleis dat blonk van 't goud en 't zilver; ieder ruite was een geslepen diamant en de gouden klopper van de deure was zoo groot of de voorhamer van Loy den smid van hun prochie. — Mietje deed teeken naar Seven, als of ze zeggen wilde «'t is zeker hier» en zij wees naar den gouden hamer. — Seven hief al beven den hamer op en liet hem op den platten kop van een gouden serpent vallen. — Die schamele beeste moest daar boeten voor de bete die Adam in den appel gedaan had, maar ze scheen er kleen verdriet in te maken. — De deure ging open; Mietje stak Seven voren, en alzoo gerochten zij alle twee al trekhielen binnen. Een engel, die de deure open gedaan had, schoof voor elk eenen zetel bij, en deed teeken dat ze zouden zitten. Seven en Mietje deden eenige benauwde stappen binnenwaarts, maar geen een van de twee die op die zijden panen zetels dorst nederzitten. Sinte Pieter die een stap of zesse dieper in de zale zat bij eene overgroote kostelijke schrijfbane, keerde hem half omme, schoof zijn bril op zijn voorhoofd, en — Ha! zei hij al vriendelijk lachen, 't is gij! Seven en Mietje en wisten niet op welk voor beenen zij stonden: nog nooit, binst geheel hun leven en had er hen iemand zoo welgezind, zoo welgemeend genegen aangesproken. — Zoo ze zetten hulder neder in die schoone rijke prachtige zetels: — Oei! zei Mietje en 't verschoot dat het zoo diepe in dien zetel viel. — Sinte Pieter monkelde ne keer in zijnen dikken witten baard, en sloeg zijnen grooten boek open: — Haveloose, zei hij halfluide al bladen wenden, Have... Have!... Seven Haveloose, vroeg hij zonder opzien, uw name schrijft toch met eene H al voren? — Seven verschoot hem bijna dood: — wat belieft er u, Sinte Pieter, vroeg hij, en hij sprong rechte uit zijnen zetel. — 't Is goed, Seven, zei Sinte Pieter, 'k heb het hier juste vast! — En hij lei zijnen linkeren wijsvinger bij Sevens name, vervolgde de reke met zijnen gouden pennestok tot aan den overkant van de bladzijde, en — 't is goed, Seven, zei hij, uwe zake is effen en klaar: proficiat man! — Sevens moed kwam vol als hij dien «proficiat man» hoorde, en niet wetende waar belenden met armen en beenen, liet hij hem weer in zijnen zetel nedervallen. — Mietje's name — deurdien dat ze van de arme Pameles was, en dat heur name met geen van en begoste, — wierd al gauw gevonden en heur rekening gemaakt. — «Paf!» zei Sinte Pietersboek en hij vloog toe. — Seven en Mietje zei Sinte Pieter, en hij stond rechte, proficiat! gij en hebt het niet gestolen... Gij zult staan kijken als gij in den hemel zult komen! — Hoe! Sinte Pieter, zei Mietje, zijn wij hier in den hemel niet? —

— Wel, wel, gij schamele ziele! in den hemel, zei Sinte Pieter, gij en zijt nog nooit in 't voorgeborgte! — Dat was hier al wel genoeg voor menschen 'lijk wij, zei Seven. — Ja, zei Sinte Pieter, hieronder op de aarde zong men dat liedje, maar hier zal men u een anderen vois leeren! Kom alhier, ik zal u den weg wijzen. — En Sinte Pieter ging mee tot aan de poorte, en met een van zijne twee gouden sleutels toogde hij hun den weg: — die dreve daar, zei hij, altijd rechte voort, gij en kunt niet missen. — Dank u, Sinte Pieter, zeiden Seven en Mietje, en zij trokken blijde en welgezind de dreve in, naar den hemel.

Vervolgt.

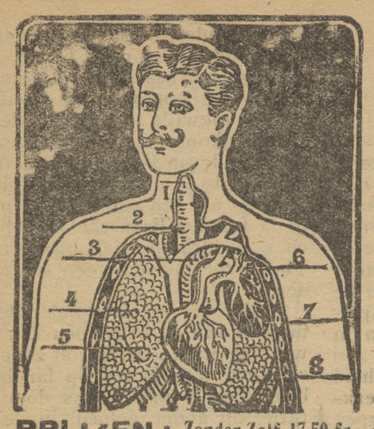

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLOEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor

Brouwerij "De Arend,,

't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

In den Zilveren Vos

Alles aan zeer voordeelige prijzen

Onmogelijke concurentie
Verzorgd werk
Trouwe bediening

GEZUSTERS STROBBE

Gentstraat, 57, Iseghem

Overgroote keus van alle slach van Pelsen en vellen mantels.

SCHUNKS
OPOSSUMSCHUNKS
MARTERS
VOSSEN
VELLEN OM TE GARNIEREN

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatiek, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van-gelijken aard ?

OMDAT

zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt [hebben.
zij de maag nooit vermoeien.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN in doozen van : **12 pakjes 4,50 fr. 25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ? Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ? Is uw water troebel of te sterk gekleurd ? Lijat gij aan jicht, heup of lendenjicht ? Zijt gij door Rheumatiek gekweld ? Zijn uwe voeten gezwollen ? Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN :

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT

Roeselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen. Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM ROESELAERESTRAAT, 28

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen. telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S. M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw profijt!!

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade. Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken. Groote keus van Spekken, escence. acidulé, forré. Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere-Duyck

Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote kens van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gazinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

DUS VOOR ALLES NAAR DE

Apotheek Florent Laleman

Brugstraat, 2 Iseghem

(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 63*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks
gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken,
DE DOOS 1,50 FR.

PIANOS

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.

Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

MUZIEK

HUIS

A. Van Hee-Fonteyne

Brugstraat, 17 Iseghem

Groote keus van Phono's (spreekmachienen) en platen (disques) van alle merken alsook allerhande muziekinstrumenten, zooals Harmonicas, Violen, Mandolinen enz.

—: Alletoebehoorten :—

Fotografen Encadreurs

Kunstschilders

Probeert eens

met de produkten van

La Riga Sabenca

Vaartstr. 2, Roeselare

voor uwe kaderlijsten en kaders

Eene schoone voorraad in alle stach steeds voorhanden

KORTRIJKSCHE BOUW- EN YPOTHEEKKAS

BUREEL :

Groote Markt, 1, Kortrijk

Spreekdraad 382. Spreekdraad 382.

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoeven in Frankrijk.

OPMAKEN VAN PLANS EN BESTEKKEN voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— ALLERHANDE VERZEKERINGEN —

Brand - Leven - Ongevallen

GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden.

Leest en verspreidt

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

---

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS ISEGHEM

Verzekert tegen Ziekte
Invaliditeit
X-stralen
Opereratie
Geboorte
Sterfte

En telt reeds meer dan 2000 leden.
WEES OOK VOORUITZIENDE !

Alle ware Vlamingen
abonneeren zich
op ons blad

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.

Liefhebbers

VAN SCHOONE BOEKEN.

In den Boekhandel « Volksverheffing » te Aalst, Onderwijsstraat, 14, zijn de volgende boekwerken te verkrijgen :

Van den geestigen schrijver FELIX TIMMERMANS :

	Ingen.	Geb.
1. Pallieter, 8e form,	fr. 22,—	30,—
2. Schemeringen van den dood	18,—	30.—
3. Boudewijn	36,—	46,50
4. De zeer schoone uren van Jufvr. Symforosa Begijntje		15,—
5. Het Kindeken Jezus in Vlaanderen	22,—	30,—
6. Uit mijn rommelkas rond het ontstaan van Pallieter en Kindeken Jezus		15,—
7. Anne-Marie	22,—	30,—
8. Driekoningen Tryptiek	12,—	15.—
9 De Pastooruit den bloeienden wijngaard	22,—	30,—
10. Het Keerseken in de Lantaarn	22,—	30,—
11. Naar waar de Appelcienen groeien	30,—	39,—
12 Schoon Lier	30,—	39,—
13. Mijnheer Pirroen	12,—	15,—
14. En Waar de Ster bleef Stille Staan	12,—	15,—
15. Leontientje	12,—	15,—

Bij afname van de geheele verzameling is de prijs van de 15 deelen, ingenaald 250 fr., gebonden 370.

Om deze boeken, benevens vele andere te ontvangen, hoeve men slechts het bedrag ervan, plus 0 60 fr. voor verzendingskosten, met de aanvraag naar het bureel te sturen.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !
UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT